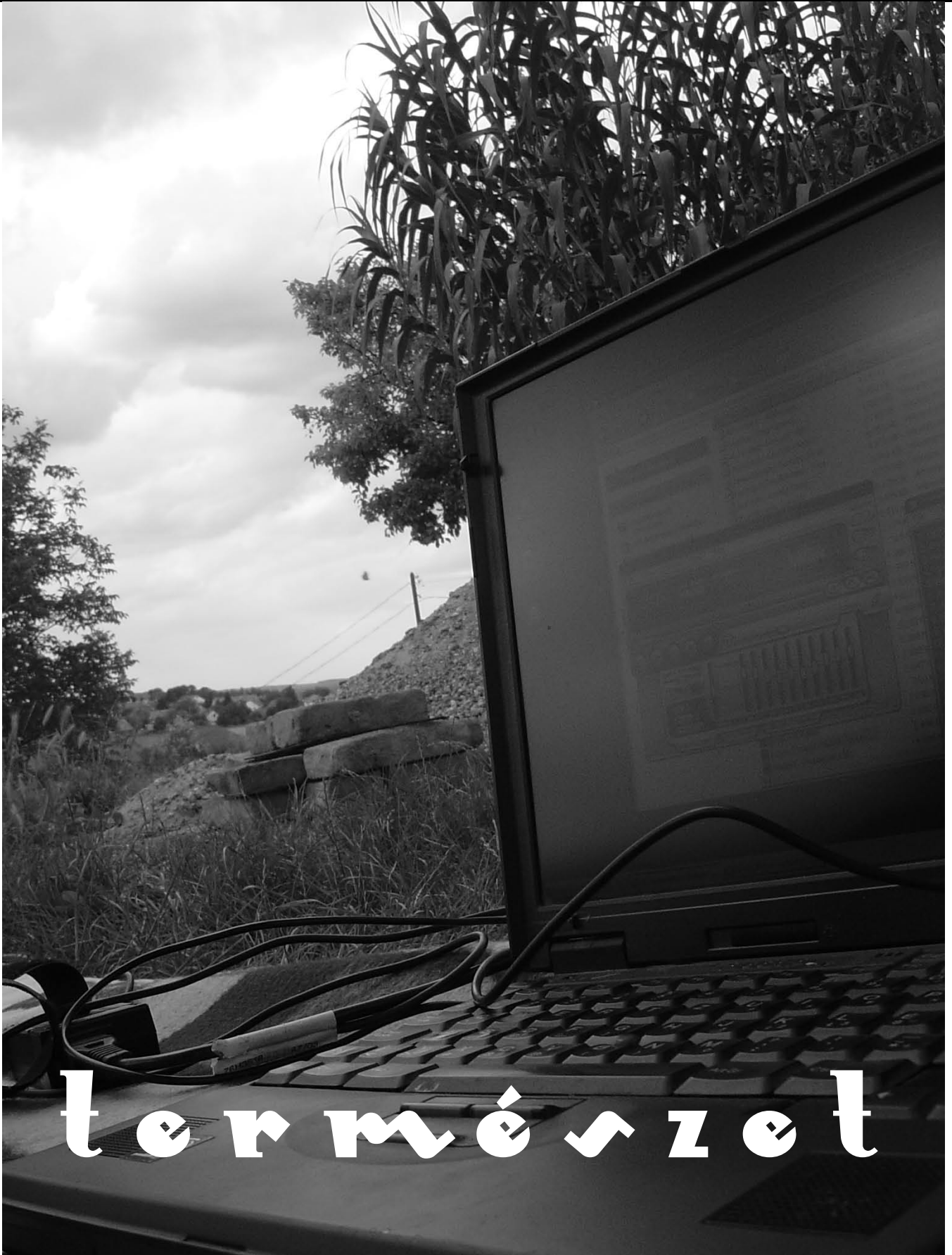

az állampolgár lapja

Mentöröpia

I. évfolyam
2007/27. hét

természet

Zöldfülű tábor Döbröntén

az Ósbakony kalandos tájain

HA 8-14 éves vagy és szeretsz a természetben barangolni, nem riadsz vissza a kihívásoktól, izgalmas játékoktól, gyere és fedezd fel velünk az Ósbakony rejtett titkait!

Ami biztos nagy élmény lesz:

- madárgyűrűzés, patakparti kirándulások
- kincsvadászat, számháború, tábortűz
- bekukkantunk a fazekasság és a méhészet rejtelseibe,
- kézműves foglalkozások:
pl.: játékok, ékszerek készítése természetes anyagokból;
origami és batikolás

A tábor időpontja: 2007. júl. 23-27.

Részvételi díj: 21000 Ft május 15.-ig, utána 24000 Ft
(6 éjszaka, teljes ellátás és foglalkozások)

Infó: Osváth Györgyi: 20-922-4617;
Rózsás Anita: 70-286-5495;
Regős Ági: 20-316-3198

Kedves Olvasó!

Nem sikerülhet mindig minden. Ha így lenne, akkor – bár úgy tűnhet, boldogok lennénk – kifejezetten unalmas, egyszerű és sima életünk lenne. Ezt csak azért említem, mert az előző számunkhoz képest, amelytől büszkeség töltött el, ez a kiadványunk nagyon zsenye lett. Igaz, ez a természet gyümölcseinél előny. A leközlött írások nagyon jók! Nem a is minőséggel van a gond. Ismét a mennyiség az, ami problémát okozott. Már nem szabadkozom. Rendszeres olvasóink tudják, miről van szó.

Megnyugtatok mindenkit, hullámozó teljesítményünk oka, hogy belső átalakulásban, fejlődésben vagyunk, ami hamarosan a honlapunkon is látható lesz.

Természet című számunk sorban a tizenharmadik, amit a balszerencse számaként él a köztudatban.

Mit tehetnénk? Ez van.

De érdemes elolvasni most is, hiszen felfedezhetik velünk az Abaligeti-cseppkőbarlangot, mesélünk az állatszeliidítésről, és arról is, miért nem szed a Természet adókat.

Gondolkodtató kikapcsolódást mindenkinek!

Sablik Henrik
főszerkesztő

bulvárblakk

Gustave Courbett : A forrás - 1868, Musee d'Orsay, Parizs

A felszedett kilók miatti elkeseredésében Ági (27) egy, a szó szoros értelemben vett vízajtókúra révén reménykedik megtalálni elvesztett boldogságát.

Tartalom

Üzenet....	4
Természetes természet	5
Miről mesél a patak?	6
Gyergyói gyógyír (a léleknek is)	8
Erdő mellett de jó lakni!	9
Média Szolidaritási Nyilatkozat	10
Ha a Természet adóztatna	11
Kiállítás	12

A lap szerkesztésénél arra törekedtünk, hogy egy átlagos tintasugaras nyomtatóval is esztétikus képet és jó minőséget kapjon az olvasó, ha szeretné magával vinni, internet-hozzáféréssel nem rendelkezők számára megmutatni.

Bárkinek bármilyen jogát megsértettük, kérem, értesítsen minket, hogy korigálhassuk hibánkat!

Üzenet...

Érdekes világban élünk. Minden nedves helyen képes az élet megnyilvánulni, penész vagy akár pincebogár formájában is. Persze, elkényelmesedett puhos városi érzékeinknek ezek visszatásztó, undorító dolgok. Tisztázzuk: az Élet bölcsője nem egy selyemtapintású, barack illatú, higiénikus könnyed szombat délután, hanem egy fortyogó, szagló, baktériumokkal teli, lüktető amorf sejtképződmény, amelyet minden átlagos városban élő lefújna, fertőtlenítené, összesöpörne, és jó messzire elhajítana, hogy inkább a szomszéd háza előtt...

Az élet magjától eltávolodtunk. Az élet a mocsokban születik. Elég csak a szexre gondolni... De megemlíthetem művészeket, a kalandorokat is. Kevés olyan alkotó és világjáró van, aki fehér kesztyűben csinálta végig azt, amit mi – földi halandók – mohó csodálattal szívunk magunkba, hogy aztán bennünk irigységgé, jobb esetben motiváló erővé változzon át.

Nagyon elvont vagyok? Vegyünk egy sokkal egyszerűbb, hétköznapi példát: a trágyát. A rothadásnak az élet körforgásában fontos szerepe van. Az élő meghal, bomlani kezd, s az anyagok, amiket élete folyamán magába épített, új, más élőformák tápanyaga, élőhe-lye lesz. Az anyag átalakul. Helyet ad a frissnek, a felkészültebbnek, az aktuálisnak. Az élet ritmus. Olyan lüktetés, amelyet az emberi elmével átfogni igencsak nehézkes, és a nyugati kultúra, az oktatási struktúránk nem is nagyon ad lehetőséget arra, hogy tudatunkat kitágítsuk, és magunkba fogadjuk a Természetet. Sokszor távolinak, a városon kívülinek, valami messzinek, elérhetetlennek valami olyannak, amire érdemes lenne vigyázni, de nem tudjuk hogyan, valami absztrakt fogalomnak fogjuk fel. Pedig a természet itt van. Bárhol. A rohadt kis hangyákban, akik rámásznak a konyhában kint hagyott kenyérdarabra, vagy a penészedő fürdőszobaplafonon, de a szeméttá-

rolók országából hódító útra induló gusztustalan csótányokban, vagy a macskákat az utcáról egyre jobban kiszorító nyestekben is mind-mind az életet, a Természetet legyőzhetetlenségét fedezhetjük fel. De mi, emberek, a steril, baktériummentes környezetet preferáljuk. Aztán csodálkozunk, ha a nagymamától kapott fikusz vagy kiskutya allergiás rohamot vált ki a gyerekből...

Igen, az egészséghez, a teljességhez szükséges a mocsok. A mocsok az élet kiinduló pontja.

S most menjünk a sufni mögé, ki a hátsókertbe.

Néhány öreg, malteros téglát, amit a garázshoz tettünk félre, egy rozsdás szögekkel átvert, megszurkült deszka és egy papírszák, amiben valamikor cement volt. Természetesen mindezt benőtte a gaz. Az igénytelen, makacs növényeket hívjuk így, amik az ember által nemesített növényektől elvonják a tápanyagot, a saját életbenmaradásukhoz. A gyom mindent megtesz azért, hogy ő legyen az, aki megmarad. Hogy Ő megmaradjon. Ezek a növények, gazok, gyomok azok, amelyek a legnyomorultabb körülmények mellett is képesek növekedni. Ezek a növények telepednek meg először a szikkadt, használhatatlan területeken. Később aztán bogaraknak, madaraknak adnak búvóhelyet, hogy az élet megjelenjen ott, ahol addig nem. Majd egy idő után a lágyszárú növények mellett megjelennek

a fászfárúak, s a természet megállíthatatlanul tör előre, az erdősödési folyamat megindul. Egy nagyobb élő közösség kezd kialakulni.

Fekáliából és mocsokból először dzsindzsás lesz. Idő kell, hogy a nemesebb fajok is megjelenjenek.

Sablik Henrik

“Magyarország számára a 2007-2013. közötti időszakban közel

8 000 milliárd forint Uniós és hazai fejlesztési forrás válik elérhetővé.

19. század vége óta nem látott fejlesztések indulhatnak meg hazánkban.”

www.palyazatiro.hu

Természetes természet

A természet nagyon sokféleképpen megközelíthető fogalom. Két különböző szempontból szemléltethető a régmúlt és korunk környezete.

Évtizedekkel ezelőtt volt egy jellegzetes festői irányzat, amely 1860-ban Franciaországból indult el. Impresszionizmus néven vonult be a művészetek világába. Az impresszionista festők a természetes fény ragyogásában megmutatkozó természet magávalragadó megjelenését ünnepelték – akár hajnali, akár nappali vagy alkonyati világosságról volt szó. Elbűvölte őket a fény és színek közötti kapcsolat és tiszta festékkel, szabad ecsetvonásokkal dolgoztak. Témaválasztásuk is radikálisan eltért a korábbiaktól, kerültek a hagyományos történelmi, vallási és romantikus témákat, inkább tájképeket és a mindennapi élet jeleneteit részesítették előnyben.

A művészet az, amelynek a leghatásosabb a kifejezőeszköze; amely megmutatja, de nemcsak láttatja, hanem teljes valójában megteremti azt a bizonyos tájat, jelenséget a természetben. Az impresszionista festők nagy alakja, aki erős

hangsúlyt fektetett a szépségre: **Claude Monet** (1840-1926). Szemet gyönyörködtetően játszott a színekkel a vásznon és hűen adta vissza annak az ábrázolt tájnak aprólékos varázsát. Számos ilyen témájú alkotást könyvelhetünk el neve alatt.

De a művészetnek számos oldala van, nemcsak a festészet – bár kétségtelen, hogy az a legszemléltetőbb. Legalább ilyen fontos a költészet világa, amely nem színekkel és ecsetvonásokkal ábrázolja a természetet, hanem számos költői kifejezőeszközzel. Ilyenek: metafora, megszemélyesítés, hasonlat, szinesztézia stb.

Impresszionista magyar költőnk a melankolikus **Juhász Gyula**. Nagyszerű alkotó, a bús és sokszor komor hang mögött megjelennek a rejtett értékek. A tehetséges leírások, művészi faragott szókapcsolatok és mondatok. A tájat saját érzéseivel tölti meg. Közös a festészettel munkája, hisz gyakran merítette költészetének anyagát Van Gogh-tól, Leonardótól, Gulácsy Lajostól, utóbbihoz verset is írt. Híres alkotása, amelyben a természet a harmónia, fájdalom, csönd, békesség és nyugalom összességében teljesedik ki: a Tiszai csönd.

Tehát évekkel ezelőtt így nézett ki a természet: festői és költői volt. A művészet összhangban állt azzal, amit az emberek láttak. Vagyis természetes volt. Nem volt bonyolult, nem volt idegen, nem volt elérhetetlen távolságban a mindennapi élettől.

Szükségét érzem, hogy megemlítssem a mai természetet. Korunk városainak nagy része betontömb. Az emberek az iroda falai között „alkotnak”, mindig előre akarnak jutni, azon törik a fejüket, hogy minél több új ötlet kerüljön birtokukba, amivel fejleszthetnek. Ebben nincs is semmi rossz. Fejlődni kell, előre tervezni kell. De valószínűleg a rohanó életben egy pillanatra meg kell állnunk. Elolvasni egy Juhász Gyula verset, elmenni egy képzőművészeti kiállításra egy múzeumba. Vagy talán ennyit sem kell tennünk. Csak sétáljunk egyet mezítláb a park fűvén, vagy kiránduljunk az erdőben, a tó mellett, a mezőn. Szedjünk virágot, tűzzük a hajunkba, és bámuljunk néhány másodpercig az eget.

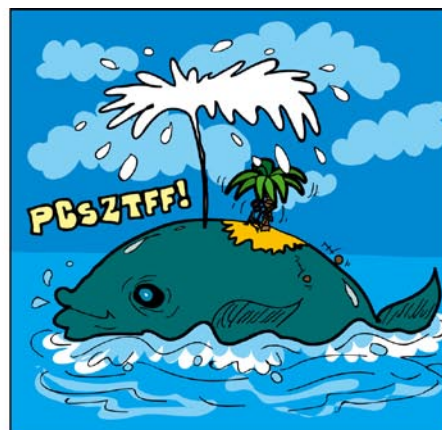

A természet ugyanis azért adatott az embernek, hogy feltöltődjön belőle, hogy élvezze. Ne csak legyen egy táj, hanem járjuk be! És őrizzük, amennyire tőlünk telik. A természet az emberért van, de ahhoz, hogy sokáig tündököljön szépségében, mi, emberek is legyünk a természetért.

Szalóki Zsófia

SZIMBIÓZIS

BC)@K@

Miről mesél a patak?

Mindig is úgy gondoltam, hogy minden tárgynak, növénynek – létező dolognak van egy saját története, mely ugyanakkor titok is, hiszen nem tudnak mesélni róla. Érdekes volt elképzelni miről mesélne egy fa, egy felhő, az íróasztalom; mit súg a fenyves, mit csobog egy folyó, s vajon miről sutyorog a nád?

Nem olyan rég, alkalmam volt megismerni egy patak történetét. Természetesen nem szólalt meg emberi nyelven, de élétkárta titkát és igazolta vezetők elbeszéléseit.

A hely, ahol e különleges patakot megérinthesem – mert ugye, belehalok, ha nem mártom bele a kezem egy több száz éves patakocska vizébe –, a Mecsek északnyugati lábánál terül el, mintegy húsz kilométerre Pécsről. A titok, amelyet megmutatott: egy barlangnak álcázott természeti kincs, melynek függőleges kiterjedése 44 m, hosszúsága 1750 m, legalábbis egyelőre ennyit tártak fel belőle. A Bodó-hegy tövében, mintegy 219,5 m tengerszint feletti magasságban tárul az odalátogatók elé az Abaligeti-cseppkőbarlang.

Érkezésünk után legelőször egy nagy tavat pillantottunk meg tükörsíma vízfelülettel és rengeteg vadkacsalalattal. Később megtudtuk, hogy a tavat az a patak táplálja, amely kitarító munkával alakította ki a barlangot is évszázadokon keresztül. A patakot 1959-ben gáttal torlaszolták el, kialakítva így a mesterséges tavat, amelyben sajnos, tilos az úszkálás és a lubickolás, de közelebbről megismerhető a bérelhető csónakok segítségével. Megkerültük a nagy víztömeget a körülötte kialakított sétányon és elérkeztünk a barlang bejáratához, melyet látva, bevallom őszintén, kedvem lett volna visszafordulni, annyira kicsinek és szűknek tűnt. Szerencsémre, a kíváncsiságom erősebb volt a klausztrófiáimnál, így csatlakoztam a felele iparkodó embercsoporthoz. A bejáratot néhány lépcsőfokkal közelíthettük meg, s már ott hajbókolással tisztelegtünk a természet és annak munkája előtt, ugyanis csak mélyen meghajolva lehetett bejutni a keskeny bejáraton, s hogy tovább tartson a tiszteletadás, csak kétrét görnyedve lehetett meg-

tenni az első 25-30 métert. Amikor rájöttem, hogy szabadon és mélyeket tudok lélegezni, s a barlang sem készül ráomlani – érdeklődve és kíváncsian néztem körül. Bent sejtelmes fény uralkodott, a falakon különböző alakok, formák, táncoló árnyékok jelentek meg, ahogy a látogatók elhaladtak egy-egy lámpa mellett, s zenei aláfestést szolgáltatott a patak.

A bejárat szakaszon, a látogatást időszakonként megnehezítő nagyobb vizek levezethetőségére, taposórácscsal fedték le a patakmedert. Ezen áthaladva végig láthattuk a patakot, hol a bal, hol a jobb oldalunkon. Nyugodtan és szabadon csörgedezett, mindenféle alakzatot és kanyart alakítva ki a talajban, de el tudtam képzelni, hogy nagyobb esőzések idején felduzzad és ijesztően morog, dübörög, ahogy a kőfalak felerősítik és visszaverik a morajlását!

Többször is felhívták a figyelmünket a nedves és csúszós talajra, no, meg annak veszélyeire, így nagy óvatossággal kezdtük meg a mintegy kétórás barlangtúrát. A kanyar utáni első érdekesség a jobbra látható kétméternyi vastagság és 2,5 méter széles keresztfalmaradvány volt. Vezetőnk elmondta, hogy a XVIII. századig csak eddig tárták fel a barlangot, aztán robbantással kitérték, ugyanis egy fél méter széles és egy méter hosszú nyíláson szivárgott a víz – a patak így árulta el, hogy a duzzasztófal mögött további üregek és járatok vannak.

Tovább sétálva, mintegy 40 méterre a kijáratról nyílt a keleti oldalág, majd beléptünk a „bagolyvárnak” nevezett terembe, melynek mennyezete egy tojásdad alakú, cirka öt méter széles kupolaszerűség. Valamikor pompás cseppkővek díszíthették, ma már ezeknek csak a maradványait láthatjuk. Teljes cseppkőveket itt, sajnos, még unokáink sem fognak látni, mert mint azt megtudtuk, a cseppkővek körülbelül száz év alatt nőnek két centit.

Újabb harminc méternyi séta után fent magasan, a „Kőhíd” volt látható, mely a patak valamikori vízszintjét jelezte. Ennek bal sarkában találhattuk a „Korona” nevű,

sisak alakú cseppkőképződményt, mely engem inkább múmiára emlékeztetett, mint koronára. Nehezen felismerhető volt, és picit talán ijesztő látványt nyújtott. Szerencsére a barlangot, valamint a „sétaösvényt” végig megvilágította a fény, az égők nagy segítséget nyújtottak a cseppkővek és a különböző képződmények megtekintéséhez, s úgy helyezték el azokat, hogy mindig a menetiránynak megfelelően világítsanak. A kisebb sarkokba és zezzugokba nem világítottak be, így nagyon hamar működésbe lépett a fantáziám. A sokszínű cseppkőveket hamarosan befalazott emberarcoknak láttam, s különböző szellem- és kísértetalakot is felfedezni véltem néhány állat- és lepkeforma társaságában. Természetesen ezekben az alakzatokban mindenki mást képzelt bele.

Folytattuk felfedező sétánkat, s mintegy 80 méter után megpillantottuk a magyar „pisai ferde tornyot”, pontosabban egy felfele nyúló, 15 méter hosszú vakkürtöt. Megcsodálhattuk még a tűzoltók védőszentjéről elnevezett, „Flórián kútja” nevű foglalt forrást, valamint a „Flórián-szobor” cseppkőalakzatot.

S ha már ekkora utat megtettünk, nemsokára megpihentünk a „Gyógyteremben”, amely a barlang legtágasabb terme volt, s ahol pár perc erejéig kipihentük az addigi fáradságunkat. Vezetőnk ajánlotta, hogy lélegezzünk mélyeket, s miközben mi tátozó halak módjára kapkodtuk a harapható levegőt, elmondtam, hogy itt, a 1960-as évektől kezdve légúti megbetegedéseket gyógyítottak. Megállapították ugyanis, hogy a barlang klímája jótékonyan hat az asztmára, a légcső- és hörghurutra is. Az Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdői Főigazgatóság a barlang klímájának „köszönhetően” 2000. szeptember 5-én kiadta a gyógybarlanggá nyilvánításról szóló határozatot.

A termet pihenőpadokkal látták el, s a szusszanás közben gyönyörködhattunk a falazatban, mely élétkárta a kőzet rétegződését. A mennyezetet mintha láthatatlan kezek tartották volna ujjakkal, legalábbis ezt sejtette az érdekes mintát kirajzoló, rengeteg ujjbegyformázat. Középen kerek vakkürtöt nyúlt felfele, a bal sarokban pedig érdekes vöröses színű cseppkővek húzódtak meg, közöttük a legnagyobb és leglátványosabb volt a Tabernákulum. Megtekinthettük még a Kálvária, valamint a „Prédikálószék” nevű képződményeket is. Erősen kanyargó, keskeny ösvény következett, s mielőtt újra rám tört volna a szorongás, megpillantottam a hiányos „Elefántfejet”. Azért hiányos, mert jóakaró barlanglátogatók, sajnos, emlékdarabkákat törtek le a cseppkőből, megcsonkítva így az elefánt fülét és ormányát. A vezetők újra kérte, hogy ne nyúljunk a cseppkővekhez, hiszen a pusztaság érintésünkkel bepiszkolnánk őket, ezáltal megállítanánk a növekedésüket, képződésüket.

Lassan a túra feléhez értünk és egyes érzelmekkel szemléljük a masszív és nagydarab sziklatömböt, amely a mennyezetről vált le valamikor, és a hatásosság kedvéért „Kriptafedőnek” nevezik; egy szűkület után pedig „Krokodilusokat” és „Hajóágyúkat” csodálhattunk meg. Természetesen itt is mindenki egész más alakzatokat fedezett fel, s hangosan magyarázták egymásnak, ki mit is lát. Ezeket követte a számomra legérdekesebbnek tűnő kő, mely egy összeszűkült járatba ékelődött sziklatömb volt, találóa „Lebegő kőnek” vagy „Hütlenség sziklájának” nevezik. Az óriási kő állítólag mágikus erővel rendelkezik, ugyanis „megérzi a hütlenséget és a tisztességet az embereken”. Csak azoknak tanácsos átmenni alatta, akik nem hazudnak, és nem csalják meg a párjukat, különben „rájuk szakadhat az ég”. Bár tisztában voltam vele, hogy a szikladarab nem jelenthet életveszélyt, hiszen akkor nem engednék be a látogatókat a barlangba, mégis reménykedtem benne, hogy a néhány gyermekkori füllentésemért nem fog a fejemre pottyanni. Leszakadt kőveket és szikladarabokat találtunk 300 méterrel odébb is, a barlang nyugati, 1. számú ágánál, a „Karthágó romjainak” nevezett, egymásra zuhant kőtömböket.

Valószínű, hogy a barlang egy magasabb részébe érkezhettünk, ugyanis több helyen lépcsőznünk kellett. Egy magasan vezetett hídnál gyönyörködhattunk a patak meanderezésében, majd a felszínt megközelítő, 25 méter magas Kürtő tűnt fel, amelyen át a felette levő dolinának köszönhetően, nagy esőzésekkor víz tódul a mélybe. Elhaladtunk a Kis Dóm mellett, majd a magasból levált és egymáson feltornyosult kőlapokat, a „könyveket” olvashatjuk, ha megtanultuk az idő ábécéjét, a barlang „könyvtárában”. (Itt nyílik a barlang nyugati, második számú oldalága.) Továbbhaladva, a baloldali falon cseppkőkéreg díszelgett, a magyar „Niagara-vízesés”, majd a főág végpontjához, a Nagy Dómhoz értünk, legnevezetesebb képződménye a „Köbaldachin” volt.

A főág eredeti, szifonos vége (466 méter) a jobbra nyíló „Pokol Torka” után, nagyjából 40 méterre fekszik, itt tör elő a barlangi patak vize. Szorongásom újra előbukkant, köszönhető ez a Nagy Dómból, fölfelé vezető karcsú rozsdamentes acéllépcsőnek. No, nem a lépcső látványától lettem szorongó, hanem az azt követő szűk járatról – ezt bizonyítja legalábbis a tény, hogy a bejárat előtt mindenki szinte megérintette orrával a földet –, amelyen keresztül 81 lépcsőfokon át juthattunk el az 1954-ben feltárt, 18 méterrel magasabban fekvő „Nagyterembe”. A járatból eleinte nem sokat láttam, hiszen eltakarták a benne kitartóan eltünező barlanglátogatók.

Sikerült nekem is végül áthaladni a járaton, természetesen végig kétrét hajolva, s folyamatosan ügyelve arra, hogy fejem épségben a nyakamon tartsam, s ne ütközzek állandóan a kiálló sziklacsücsökbe. Felérve nem bántam meg a kényelmetlen tornát, ugyanis a „nagyteremben” is rengeteg érdekes látnivaló volt. A tágas „üregben” kényelmesen elfértünk – cirka 40 fő –, oxigén is volt elegendő. Az egyik végében hatalmas, 30 négyzetméternyi sziklatömb terpeszkedett, mintha csak a másik oldalt található cseppkőekre vigyázna. Ez ugyanis a barlang cseppkőekben leggazdagabb része, szép bekéregződésekkel, függő és álló cseppkőekkel. Többek között „Hófehérke és a hét törpe” is itt hűsöl – igaz, hogy tényleg van egy hosszabb, nagyobb cseppkő és mellette hét másik, kisebb álló cseppkő, de én inkább gombának, vagy egész másvalaminek láttam őket, semmint mesebeli alakoknak. A magasban is különböző állatformák, sejtelmes alakzatok és enyhén megvilágított falak. Felettünk, mint kiterített, foltos szőnyeg, vadvirágokkal tarkított mintázattal elterült az erdő, benne állatokkal és sétáló emberekkel. Félelmetesen izgalmas volt ott lenni bent, mélyen a hegyoldalon, azt már nem mertem elképzelni, hogy mindez beomolhat.

A túra itt sajnos véget is ért, s az eddig megtett úton tudtuk csak elhagyni a barlangot, tehát újabb szűk járat, 81 lépcsőfok és 517 méter visszafele. Mindenki nyugodt tempóban tette meg az utat, kényelmesen sétálgatva és újra megcsodálva a felsorolt látnivalókat. Tüzetesebben szemügyre vettem hát, nem csak a cseppkőveket, hanem magát a mesélő patakot is. A medrében lerakódott finom hordalék megmutatta, hogy a barlangnak nem csak kétlábú látogatói vannak. A mederben többféle picurka és nagyobbacska lábnyomokat találtam, valószínűleg rókák és rágcsálók hagyták ott a tappancsnyomatukat. Denevéryomokat is láthattunk volna, ha ők is a patakban mászkálnának. Megtudtuk, hogy a barlang kitűnő pihenőt és menedéket nyújt a mintegy 19 fajta, a háborgatást jól tűrő patkósdenevérenek. Téli időszakban ugyanis többszáz böregér, kicsik és nagyok is a barlangban húzódnak meg. A denevéreken kívül rengeteg rovarfajta – 27 holyva, kétféle vakbolharák, pókok és százlábúak – is tanyázik arrafelé. Szerencsére ezt nem a kirándulás kezdetén tudatták velünk...

Mint a Kárpát-medence számos más, korán megismert barlangjának, az Abaligeti-cseppkőbarlangnak is számos néprajzi és mondai vonatkozása van, melyeket régi feljegyzések bizonyítanak. Ezen történetek kialakulásához főként a megközelíthetetlen felszínalatti világ rejtelmessége vezetett. Már a Decreta rögzítette, hogy a barlang előre „jelzi” az időjárás változásokat, pontosabban „Eső vagy más kellemetlen időjárásváltozás előtt, az egész környéket betölti morgásával”. Kölesy szerint egyes emberek harangkongást, mások emberi hangokat véltek hallani a hegy belsejéből. Megint mások azt állították, hogy a barlang belsejében egy kárhozatra ítélt, számkivetett leányzó van, akinek könnyeivel egy tálat kellene megtöltenie, csak sajnos, ez soha nem fog neki sikerülni, mivel a tál mindig feldől. Elképzelhető az is, hogy tatárjárás vagy törökvesz idején, a falu lakói a barlangba menekültek az ellenség elől, s mikor a katonák utánunk merészkedtek, a szűk bejáratnál egyenként elbántak velük.

Olyannyira elidőztünk a falak megcsodálásával és fényképek készítésével, hogy mikor a kijáratához értünk, már a következő csoport iparkodott befele, fürkésző és kíváncsi tekintetekkel, természetesen hajbókolva. A barlangbejáratról mintegy 50 méterre található a denevérmúzeum, de sajnos ottjártunkkor zárva volt. Kárpótlásul viszont körülnézhettem a pár kilométerrel odébb található orfűi kilátóról, ahol négy-öt emeletnyi magasságból csodálhattam meg a tájat. Az építmény egy magasabb ponton áll, s különleges kilátást biztosít a környékre. Végtelennek tűnő erdők, mélyen csillogó ezüsttavak, melynek hullámain táncoltak a nap-sugarak, távolabb piciny falvak kimagasló tornyokkal, megművelt földfoltok, zöld fűszőnyegek terültek a lábam elé. Távolról kolomp hangja bongott, s engem hi h e t l e n

megnyugvást töltött el. Áldott vidék, melynek látványa megkoronázta az addig látottakat.

Érdekes és eseménydús nap volt, főszerepben a kis patak, mely évszázadokon keresztül hűségesen végezte a munkáját, s barlangot vájt a hegy gyomrába. Árnyak és fények váltakozása, csodálatos cseppkővek, kísérteties alakok a falakba zárva, sejtelmes arcok és formák, apró titkok, nagyobb csodák keringnek ma is a fejemben, ha a kis patakra gondolok.

A barlang állandó hőmérséklete viszonylag magas, 12,6 °C fok, a páratartalma 97 %-os, a levegő áramlása csekély, de elegendő ahhoz, hogy két csoport között kiszellőztesse a barlangot. Utcai öltözékben bármikor megtekinthető, kiváló családi program lehet, érdemes tehát odamenni és megnézni személyesen azt, hogy miről mesél egy kis patak...

Érdekes és eseménydús nap volt, főszerepben a kis patak, mely évszázadokon keresztül hűségesen végezte a munkáját, s barlangot vájt a hegy gyomrába. Árnyak és fények váltakozása, csodálatos cseppkővek, kísérteties alakok a falakba zárva, sejtelmes arcok és formák, apró titkok, nagyobb csodák keringnek ma is a fejemben, ha a kis patakra gondolok.

A barlang állandó hőmérséklete viszonylag magas, 12,6 °C fok, a páratartalma 97 %-os, a levegő áramlása csekély, de elegendő ahhoz, hogy két csoport között kiszellőztesse a barlangot. Utcai öltözékben bármikor megtekinthető, kiváló családi program lehet, érdemes tehát odamenni és megnézni személyesen azt, hogy miről mesél egy kis patak...

A barlang állandó hőmérséklete viszonylag magas, 12,6 °C fok, a páratartalma 97 %-os, a levegő áramlása csekély, de elegendő ahhoz, hogy két csoport között kiszellőztesse a barlangot. Utcai öltözékben bármikor megtekinthető, kiváló családi program lehet, érdemes tehát odamenni és megnézni személyesen azt, hogy miről mesél egy kis patak...

Gyergyói gyógyír (a léleknek is)

Rendhagyó helyszínű fotókiállítás – Uzsoki utcai Kórház, A tömb aulája

A minap beteg apukámat mentem meglátogatni az Uzsoki utcai Kórházba. Egyik szemem sírt, a másik figyelt – már korábban lenyűgözött az újépítésű, kéttömbös épület felszereltsége és tisztasága, az ellátó személyzet embersége és szakmai hozzáértése. Azt hittem, ezt már nem lehet überelni. Aztán a legutóbbi látogatás alkalmával apukám egészségügyi sétája keretében megmutatta, hogy mi van az A tömb aulájában...

Az aulában körben kirakott képek között, a korridorral szemben egy kislány fotója látható, amint éppen – az arcához képest kétszer akkora – kenyeret majszol. Lenyűgöző erővel tör ránk a kép látványa, és átellenben elolvashatjuk a kiállítást bemutató táblát:

„Gyergyói cigányok”
Kárpáti Zoltán és Szilágyi László fotókiállítása, 2007

Gyergyói cigányok Kárpáti Zoltán és Szilágyi László fotókiállítása, 2007

Az ember általában amúgy sem szeret kórházban lenni, sem betegként, sem látogatóként – illetve igyekszik mindkét esetben olyan gyorsan távozni, amilyen gyorsan csak lehet vagy illendő. Ám ez esetben ne tegye, hiszen a zuglói Uzsoki utcai Kórház új, 2005-ben átadott épületében nemcsak a felszerelés korszerű – a betegek gyógyulására, hozzátartozók lelke szomorúságának enyhítésére is figyelmet fordítanak.

Állandó, kéthetente-havonta változó témájú fényképkiallításnak adnak rendszeresen helyet az A tömb aulájában (a bejárat a B tömb felől van). A tárlat ingyenes, vizitdíjat sem kell fizetni érte. Ezen a héten az ugyan már két-három hete tartó, erdélyi cigányságról készült fotósorozat képeit lehet megtekinteni, de aki szemfüles és siet, még elérheti. Ha esetleg lekésné, akkor se bánkódjon – biztosan jó lesz a következő galéria anyaga is. (Sajnos, hogy milyen alkotás következik, vagy hogy meddig marad a mostani téma, a személyzet nem tudta megmondani.)

A képek 2006 tavaszán készültek Gyergyószentmiklóson. Valamennyien magyar anyanyelvű romák. A kisebbségben élő magyarok kisebbségeként próbálnak hagyományaikait megőrizve életben maradni, ahogyan azt közös történelmünk során évszázadok óta teszik.

Ezután már a képek beszélnek, egyszerre megdöbbenőek és csodálatosak. A színek és érzelmek kavalkádjá, a szemekben rezgő élet, remény és a hihetetlen szegénység, elhagyatottság kontrasztja. A két fotós zseniálisan fogja meg a környezetet és az emberek különbözőségét és mégis egybefonódását. Az erdélyi cigányság mindennapjai nekünk, külső szemlélőknek elemi erejű képekké merevednek. A purdék huncut mosolya, az asszonyok fáradt, de mégis izgalommal teli tekintete, gyermekenyi anyák csecsemőjüket védő mozdulata, a férfiak elszánt arcvonásai, lovak, pajták, iskolapadokban számoló és olvasó ifjúság...

Nem lehet leírni, látni kell. Kívánom, hogy csak a tárlatszeretet vigye oda Olvasónkat, ne a szükség...

Szabó Borka

Erdő mellett de jó lakni!

A rigók hajnali énekükkel adják tudtára mindenkinek, hogy túléltek a sötét éjszakát. A rozsdafarkúak kavicszörgéshez hasonlóan csirregnek, hol innen, hol onnan. Szajkók recsegő „má-tyás, má-tyás” kiáltása hallatszik az akácfáról. Felkelt a nap.

Az erdőtől a második ház a miénk. Annakidején ez volt az egyetlen lehetőségünk. A pici hétvégi házról csak beköltözés után derült ki, hogy le kell bontani és újat kell építeni. Bennemaradtunk, körbeépítettük, csak azután bontottuk le. Még most se kész teljesen. Valami mindig hiányzik hozzá.

A kert... az más... minden tavasszal új életre kel.

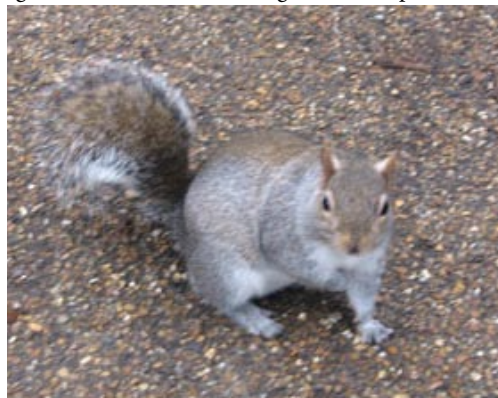
Férjem a kert igazi gazdája. Reggel, este locsol, amikor nincs elég eső. A rigók szeretnek fürdeni, követik a permetező vízsugarat, csőrükkel igazgatják tollruhájukat, meg-megrázzák magukat. A locsolás után is maradnak, a felázott földben jobban meghallják, merre ássanak földigilisztáért. Az elmúlt tavasszal a körtefán raktak fészket. A száraz fűszálakat és a szőlőkötözésből előző évről megmaradt zsinigdarabokat egyformán szívesen hordták az építkezéshez. Egyikük egy hosszú darab egyik végét csőrébe vette, vagy egy méter magasságig felrepült, de a madzag másik vége, ami oda volt még kötve a vasoszlophoz, visszarántotta. Nekirugaszkodott, de csak nem sikerült elvinnie. Megismételte fáradhatatlanul ötször-hatszor. Amikor rájöttünk, mivel küszködik, hat-nyolc darabba vágtuk a zsinórt és lerakosgattuk a szőlő alá. Hamar megtalálta, kétszerre el is vitte. A négy darabka olyan nehéz volt, hogy alig sikerült vele felrepülnie a fészek magasságáig. Ugyanez a rigó pár héttel később, mint egy szelidített jószág, először férjem fejére, majd vállára szállt. Jelenlétét a kert részének tekintik, de ennyire még egyik madár sem felejtette el félelmét.

Idén az enyhe tél miatt hamarabb kezdtek el fürödni a kerti csap alatti vödörben, mint más években. Ha valamiért nincsen egészen tele a vödör, nem tudnak behajolni a vízbe a szélén kapaszkodva. Olyankor méltatlankodva hangoskodnak: mi lesz már a fürdővizünkkel?!

A rozsdafarkúak meg-megvillannak mindenféle a kertben, „cipity” kiáltásokkal bujkálnak –rovarokra vadásznak – az ágak között. Itt nálunk még nem láttam más madártól azt a kolibrit utánzó lebegést, amit képesek bemutatni, hernyókat, legyeket kapdosva a növények leveleinek elérhető szegélyéről. A tető alatt fészkeltek, a madárgyerekeket a ribizlibokrok között tanították röpködni.

Tavasszal egy tojófacán tévedt a kertünkbe. Se előtte, se azóta nem történt ilyen. Amikor felismerte párom emberformáját, ijedtében fölfelé, a szomszéd telek felett kétségbeesett szárnyalással épp csak, hogy át-evickélve, az erdő felé menekült minden fécánrepülés-rekordot megdöntve. Néhány napra rá egy mókus is végigszaladt a pázsiton a szomszéd mogyoróbokraig – nálunk ő is ritka vendég. A cinkenép hálószo-

bája a mogyoró – a mellette álló aranyeső (hivatalosan aranyveszsző) meg az ebédlőjük. Volt már róka is a kertben – nemhiába nevezik Rókahegynek a dombunkat. A déli napsugárban pacsirták köröznek egyre magasabbra, alkonnyat-

tájt kékvércsék szítálnak az oldala felett a felszálló légáramlatokban. Vadgalamb bűg. Kakukkszó hallatszik. Májusban, éjfél tájt fülemüle csattogását halljuk az erdő felől.

Amikor esténként kiülünk a kertbe, ezektől a kincsektől érezzük gazdagnak magunkat.

Bogár Zsuzsanna

Média Szolidaritási Nyilatkozat

Mi, aláírók kötelességünknek érezzük, hogy a magyarországi közélet tisztasága és a független tájékoztatási rendszere érdekében nyilatkozatot tegyünk a 2007. június 23-i eseményt illetően, amiben egy nő, egy újságíró fizikai bántalmazásán túl, az egész újságírószakma nyilvános megfenyegetését is látjuk.

Demokráciában, így szólás- és sajtószabadságban élünk, ahol a média munkásainak feladata a korrekt, pártatlan tájékoztatás, a tények feltárása. Szörnyű érzés számunkra annak a gondolata, hogy a tájékoztató rendszerünk építőköveit, az újságírókat, s rajtuk keresztül államformánk egyik legfontosabb intézményét, a nyilvánosságot próbálják elhallgattatni. A fizikai terror üzenete mindenki számára egyértelmű.

Nem engedhetjük meg, hogy e támadást a közvélemény, a magyar társadalom megosztására használja fel a napi politika. Most állampolgári és újságírói kötelesség az összetartás, az igazság teljes feltárása. Közügy történt június 23-án, amit közvetíteni és követni kell.

E nyilatkozat aláírói kérik az újságírók mindegyikét, de főleg azokat, akik még érzik lüktetni magukban az újságírás valódi lényegét, legyenek szolidárisak Kármán Irénnel:

az eseményeknek és folyományaiknak biztosítsanak fokozott nyilvánosságot, és ragaszkodjanak a pontos tényleíráshoz!

A közös érdekek felismerésével, és egységes fellépésével érje el az újságírószakma, hogy a politika ne oszthassa meg ebben az ügyben a közvéleményt, és kényszerítve legyen az események hátterének felfedésére.

Állampolgárként követeljük, hogy az Alkotmány 61. § 1. és 2. pontjában foglaltakat szem előtt tartva járjon el minden köztisztviselő és hatóság:

- (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.
- (2) A Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát.

2007. június 25.

Ha egyetért a fent leírtakkal, kérjük,
az aláírás gyűjtés komolyságának biztosítása érdekében,
egy mentropia.nyilatkozat@gmail.com címre küldött e-mailben jelezze ezt
nevének és titulusának megadásával!

Aláírók:

Bogár Zsuzsanna, állampolgár, Budapest, Mentrófia
Szabó Borka, állampolgár, Budapest, Mentrófia
Sablík Henrik, állampolgár, Budapest, Mentrófia
Gubis Mariann, állampolgár, Budapest, Mentrófia
Oppe Judit, állampolgár, Budapest, Mentrófia
Kellényi Kata, állampolgár, Budapest, Mentrófia
Hazafi Zoltán, informatikus
Bátor Judit magyar állampolgár Kecskemét
Prokai Judit, állampolgár
Mányoki Gergely, PTE TTK PhD
Kelemen András kohómérnök
Szabó Péter, állampolgár, villamosmérnök
Valló Gábor, állampolgár, tisztos adófizető
Tömöri László, állampolgár, Budapest, pénzügyi tanácsadó
Ternák Tünde, állampolgár, Budapest, Mentrófia
Józsa Ilona, civil szervezeti tisztségviselő

ALÁÍROM

a legfrissebb aláírókkal ellátott
nyilatkozat letölthető idekattintva

Ha a Természet adóztatna

- Elnézést! Bocsánat, hogy zavarom! - motyogta zavartan az alacsony, kopaszodó könyvelő, és mélyen meghajolt a Természet előtt. Mindenek Ura méltóságteljesen ült trónusán, onnan nézve le erre a földi porszemre.
 - Mit akarsz? - kérdezte, s beleremegett a föld.
 - Le-le- lenne egy ü-üzleti ajánlatom! - dadogott lehajtott fejjel a könyvelő.

- Haha! Méghogy ajánlat! - kacagott a Természet. Zöldellő levéltógája vele rázkódott. - S mégis mit ajánlhatsz te nekem?

- Tu-tud-tudja, a mai üzlet az... izé... szó-szóval kell, legyen egy könyvelője, aki megszabja az árakat.

- Mégis miféle árakat?

- Az az ózonlyuk-károsodás, tudja, perelhetne érte, aztán a rendszeres gyógynövényfogyasztás, na, meg a vadászat, és ne feledjük az építkezéseket, a manapság készülő tájképekért sem kap jogdíjat, eltaláltam? - a Természet előrehajolva hallgatta tovább.

- Első lépésként talán kezdenénk azzal, hogy megadóztatja a gyógynövényeket.

- Ám legyen! - a Természet csettintett, és azon nyomban megkezdődött az adó begyűjtése. Attól kezdve mindenki fizetni kényszerült a természet növények után.

- Aztán némi jutalék a vadászatból... - suttogetta cinkosan a könyvelő.

- Történjek kívánságod szerint! - s úgy is lett. Minden vadász, halász, állattenyésztő, de még a fogyasztók és a hipermarketek is jutalékot fizettek attól a naptól.

- Aztán az is meglehetősen nagy pofátlanság, hogy megzabolázzák Fenséged folyóit...

- Igazad van! - így már a folyókért is fizetni kellett.

- Nézze azt a sok bútort! Mindet Fenséged fáiból...

- A fákra dupla adó! - morogta dühösen a Természet. S ez így ment tovább. Először adókat kellett fizetni, ám egy idő után a könyvelő nagyon felbátorodott, és azt javasol-vegye a Természet magántulajdonba a Földet, és csak az tartózkodhasson ott, aki engedélyt vett rá.

Az emberek eleinte egyetértettek azzal, hogy a Természet kéri a jussát. Még a faadó után is így gondolták. Ám amikor már a vízért kellett fizetni, betelt a pohár. Úgy döntöttek, elmennek. A tudósok műtételeket találtak fel és egész úrhajóflottákat építettek. Lakhatóvá tették a többi bolygót, főként a Holdat, és költözni kezdtek.

- Elégedett velem, Fenség? Most már mindenért fizetnek... - morzsolgatta kezét a könyvelő. A Természet búsan üldögélt trónusán, mely immár színaranyból volt. Megtehetette. A Föld minden bevétele hozzá folyt be.

Unottan nézegette a Földet, melyen már csak három milliárdos éldegélt.

- Rendbehoztam mindent, az ózonlyukak befoltozva, a mérgezés megszüntetve, sőt, még az erdőket is újratereltem. Engedje itt megjegyezmem, hogy némi meglepetést is intéztem... Innentől a Földön minden kavics drágakő!

- Az embereknek mennyire tetszene! - sóhajtott a Természet. Megbánta már az emberek kiüldözését.

- Elnézést, Uram! Akadt egy kis problémánk! - jelentette az egyik technikus, aki már hónapok óta a Természet Rt. kutatás és fejlesztés részlegén dolgozott.

- Mi történt?

- Elnézést a kifejezésért, de a bolygó ki fog pukkadni! Nincsenek rajta emberek, nem nyomják eléggé össze...

- Értem. Hívja vissza őket.

- De Uram! - ellenkezett a könyvelő.

- Semmi „de”! Hívja vissza őket!

- Az adókat már nem bírják fizetni... - jegyezte meg a technikus. - Ha nem lesz adó, lesz ember. Ilyen egyszerű.

- Ám legyen! - azzal a Természet visszavont minden adót. A könyvelő duzzogva távozott.

A Földre visszatértek az emberek, újra megzabolázták a folyókat, pusztították a környezetet, de a Természet nem bánta. A szíve mélyén szerette ezeket a kis rombolókat.

És a könyvelő?

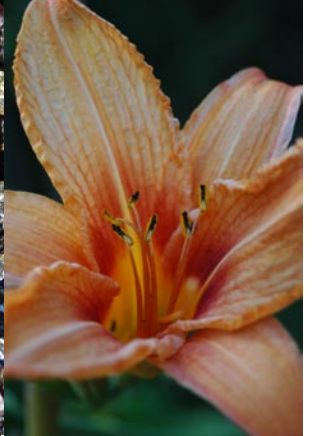
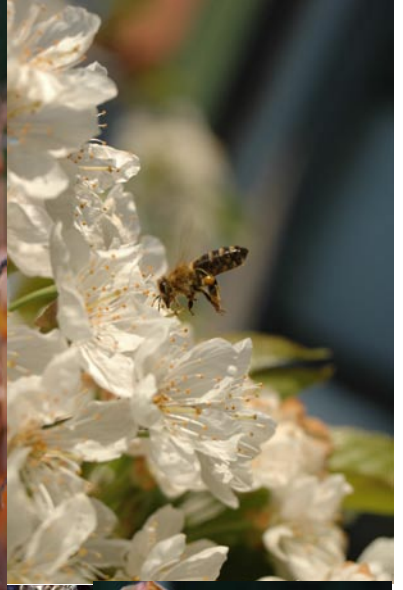
- Elnézést, Uram, bocsásson meg, hogy zavarom!

- Ki merészel háborgatni engem?

- Fenséges Lucifer, talán Ön is tudja, a mai üzleti életben könyvelő nélkül nem maradhat talpon senki sem...

Ternák Tünde

A Geszti Péter- féle ARC pályázatból rendre kiderül, senki nem lehet elég kreatív a saját hazájában. Nem hiszem el a láthatóvá tett alacsony színvonalat. Tényleg nem volt jobb? Dehogynem. A folyamatosan zuhanó szint a felkért zsűri és ARCGazdák jellemzője. Ez maximális teljesítményük. Ezért a Plaza Real Kulturális Alapítvány kiírja: **REARC**. Hogy jöjjön napfényre az igazság és győzzön végre tényleg a jobb, szellemesebb!

Augusztus 3-ig **küldd el nekünk** ARCra beadott munkád ide: info@plazareal.hu vagy a CD-t illetve DVD- t ide: Plaza Real Alapítvány 1276 Budapest Pf. 88. Légy szíves írd meg neved, telefonszámod - erre biztonsági okokból van szükség, hogy nyugodt legyen az álmom. Esküszöm Neked az élő Istenre, nem építék adatbázist, nem fogok veled kereskedni és REARC infón kívül semmit nem kapsz tőlem. A pártatlanság így is garantált, hiszen mi nem azok vagyunk, hanem Ti.

Kik fognak dönteni? Az Alapítvány és felkért, egyszerű, hétköznapi lények, szakemberek is. A névsor úgyszemint mondana semmit, mikor aktuális lesz, kiírjuk

Miután semmink nincs - mégis mindenünk megvan - egyelőre hírnév, dicsőség és virtuális arany betűk a győzteseknek. Szívesen fogadunk felajánlásokat cégektől, szervezetektől, magán-személyektől! Sajnos nem tudjuk nyomtatásban kiállítani a győztes plakátműveket (kivéve ha) de lehetőségeinkhez mérten igyekszünk a lehető legtöbb beküldött munkát a REARC weboldalon közzétenni. Kizárólag a szabad gondolat, akarat és cselekvés jogát tartjuk fent.

Mi tudjuk. Ők alulról szagolják. Szóval nehogy mán Réz András mongya meg mi a frankó!

A REARCon indulók és győztesek névsorát az ARC pályázat eredményének közzététele után hozzuk nyilvánosságra weboldalunkon, illetve szeptember 1én a REARC gálán. Ha valaki ARC díjazott is lenne, és úgy hozná a sors nyereménye visszavételével fenyegetnék miattunk, kérésre kihúzzuk. Attól függ kinek mennyire izgató bruttó 100ból 2személyes 2napos 2csillagos európai hétvége Le Monde Diplomatique előfizetéssel körítve. A legeredetibb ötlet díját pedig ide! Majd mi kiosztjuk.

Információ

Szabó Balázs

telefon: 06- 20- 231- 5156

e-mail: plazareal@chello.hu

<http://plazareal.hu/>

Impresszum

Angi **A**rsolya **A**léa
Bogár **B**ezsanna
Gubis **G**ariann fotó
Kellényi **K**ata kulcsíny
Orosz **O**rbert bulvárblokk
Sablik **S**enrik főszerkesztő sablikh@gmail.com
Szabó **S**orka illusztráció, korrektúra
Szalóki **S**ófia
Ternák **T**ünde

Allkotók

mentropia@yahoogroups.com

www.mentropia.hu

Kézzel készült.